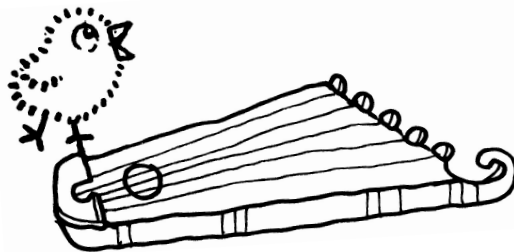

KANTELE

TASO 1 - laajuus 70 tuntia

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas

- löytää luontevan soittoasennon ja soittotavan
- oppii lukemaan helppoa nuottitekstiä
- oppii harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- kykenee tuomaan esiin kappaleen luonnetta ja tunnelmaa
- saa valmiuksia uusien sävellysten oppimiseen sekä nuoteista että nuotteista
- saa kokemusta esiintymistilanteista
- saa valmiuksia yhteismusisointiin
- osaa pitää hyvää huolta soittimesta
- rohkaistuu improvisoimaan ja säveltämään
- on tutustunut 5 - kieliseen kanteleeseen tietopuolisesti tai käytännössä

SOITINKOHTAISET TAVOITTEET

- Molempien käsien hallinta soitossa
- Tutustuminen sammutustekniikan perusteisiin (lautasammutus ja yksinkertaiset sormisammutukset)
- Kykenee tuomaan esiin kappaleen luonteen ja tunnelman yksinkertaisilla artikuloitavilla (esim. legato ja staccato), sekä perusdynamiikalla p, mf, f
- Soiton jäsentäminen (fraseeraus)
- Viputekniikan alkeita
- Rennot ja pyöreät sormet
- Melodia vasemmalla kädellä
- Mattaääni
- Huiluäänien alkeet (kahden käden tekniikka)

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

- Duuri - ja molliasteikkoja murtokolmisointuineen ja kadensseineen
- Tekniikan eri osa- alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaista kappaleita
- Sekä kanteleelle sävellettyjä ja/tai sovitettuja että muille soittimille sävellettyjä helppoja kappaleita, jotka edustavat eri tyylejä ja tyylikausia sekä ovat erilaisia tempoiltaan ja tunnelmiltaan
- Suomalaista ja uudempaa musiikkia
- Prima vista -soittoa
- Yhteismusisointi
- Musiikin luomista, improvisointia ja korvakuulolta transponointia oppilaan ja opettajan yhdessä niin sopiessa
- Korvakuulosoitto opettajan antamasta mallista
- Omien melodioiden keksiminen
- Ulkoasoitto

SUORITUS

- Kaksi erityylistä pienimuotoista sävellystä
- Etydi tai etydinomainen kappale
- Valmisteltuja asteikkoja, kolmisointuja ja kadensseja lautakunnan valinnan mukaan. Karenssit voidaan jättää pois opettajan harkinnan mukaan
- Helppo prima vista - tehtävä
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia
- Oppilaalle on mahdollisuus myös improvisoiitiin tai oman sävellyksen esittämiseen, mikä voidaan huomioida suoritusta arvioitaessa
- Ohjelmiston kappaleet esitetty kaksi kertaa konsertissa tai konsertin omaisensa tilanteessa

ARVIOINTI

Sanallinen ja kirjallinen arviointi, jossa arviointi kohdistuu seuraaviin osa-alueisiin:

- tekniset valmiudet
- tulkinnalliset ja taiteelliset valmiudet
- esiintymistaito
- harjoitusprosessi
- prima vista

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas

- hallitsee luontevan soittoasennon
- oppii edelleen harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- saa lisää valmiuksia teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- kykenee vaikuttamaan sointiväriin
- kehittää edelleen valmiuksiaan yhteismusisointiin
- omaa tarvittavat tiedot ja kyvyn hahmottaa ja oppia soittamaan uusia sävellyksiä
- kykenee kehittämään musiikillisia taitojaan kuuntelemalla konserttiesityksiä ja äänitteitä
- osaa itse tuottaa musiikkia improvisoimalla ja/tai säveltämällä omista musiikillista lähtökohdiltaan
- tutustuu eri tyylikausien musiikkiin kuuntelemalla ja soittamalla
- on saanut tietoa kantelemusiikin monimuotoisuudesta
- osallistuu musiikkiopiston järjestämiin projekteihin

SOITINKOHTAISET TAVOITTEET

- Kykenee soittamaan eri äänenvoimakkuuksilla sekä tuottamaan crescendon ja diminuendon
- saa lisää valmiuksia esiintymistilanteisiin sekä ulkoa ja korvakuulolta soittamiseen
- Pystyy säestämään perussoinulla korvakuulolta ja/tai sointumerkeistä
- Arpeggio molemmilla käsillä
- Vipukääntöjä kappaleen aikana
- Huiluäänet (yhden käden tekniikka)
- Käsivarsisammutus

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

- Duuri- ja molliasteikkoja murtokolmisointuineen ja kadensseineen
- Tekniikan eri osa- alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita. Etydeinä voidaan soittaa myös teknisesti vaativia taso 2:een sopivia kantelesovituksia
- Sekä kanteleelle sävellettyjä ja/tai sovitettuja että muille soittimille sävellettyjä teoksia. Teokset edustavat eri aikakausia, tyyliä ja muotorakenteita sekä ovat tempoiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia
- Suomalaista ja uudempaa musiikkia
- Prima vista -soittoa
- Yhteismusisointi
- Musiikin luomista, improvisointia, säveltämistä, vapaata säestämistä ja korvakuulolta transponointia oppilaan ja opettajan yhdessä niin sopiessa

SUORITUS

- Kolme erityylistä sävellystä. Vähintään yhden sävellyksistä tulee olla kantelesävellys ja/tai soitus
- Etydi tai etydinomainen kappale
- Valmisteltuja asteikkoja (5 duuria ja 5 mollia) kolmisointuineen ja kadensseineen lautakunnan valinnan mukaan
- Prima vista -tehtävä, joka edustaa taso 1:n vaikeustasoa
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia
- Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisointiin tai oman sävellyksen esittämiseen
- Ohjelmiston kappaleet esitetty kaksi kertaa konsertissa tai konsertin omaisensa tilanteessa

ARVIOINTI

Sanallinen ja kirjallinen arviointi, jossa arviointi kohdistuu seuraaviin osa-alueisiin:

- tekniset valmiudet
- tulkinnalliset ja taiteelliset valmiudet
- esiintymistaito
- harjoitusprosessi
- prima vista

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas

- hallitsee luontevan soittoasennon
- hallitsee soitettavan ohjelman vaatimuksia vastaavat tekniset ja taiteelliset perustaidot sekä pystyy ylläpitämään niitä oppimillaan harjoitustavoilla
- saa valmiudet syventäviin opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- omaa valmiuksia esiintymistilanteisiin ja ulkoa soittamiseen
- ottaa osaa yhteismusisointiin ja kykenee toimimaan ryhmän jäsenenä
- omaa tarvittavat tiedot ja kyvyn hahmottaa ja oppia soittamaan uusia sävellyksiä
- kykenee hahmottamaan musiikillisia kokonaisuuksia
- kykenee tulkitsemaan eri aikakausien musiikkia
- kykenee kehittämään musiikillisia taitojaan kuuntelemalla konserttiesityksiä ja äänitteitä
- osaa itse tuottaa musiikkia improvisoimalla ja/tai säveltämällä omista musiikillista lähtökohdiltaan
- osallistuu musiikkiopiston projekteihin

SOITINKOHTAISET TAVOITTEET

- Hallitsee fraseerauksen perusteet
- Osaa huolehtia soittimensa virityksestä ja huollosta
- Käsivarsisammutus
- Tutustuu kanteleen historiaan sekä erilaisiin kanteleisiin ja soittotyyleihin tiedollisesti ja/tai käytännössä
- Kämmensammutus ym. osasammutus
- Vipukäännöt molemmilla käsillä ja useita vipua samanaikaisesti
- Vipupaikkojen suunnitteleminen itsenäisesti
- Korukuviot (trillit, etuheleet, tremolo)
- Efektääniä

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

- Duuri ja molliasteikkoja murtokolmisointuineen ja kadensseineen
- Tekniikan eri osa- alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaista kappaleita. Esimerkiksi teknisesti vaativia taso 3:lle sopivia kantelesovituksia sekä joitakin eri kanteletyypeillä ja soittotyyleillä (esim. pienkanteleilla) soitettuja kappaleita
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä tunnelmiltaan erilaisia. Teoksiin kuuluu runsaasti kantelesävellyksiä ja/tai - sovituksia
- Suomalaista ja uudempaa musiikkia
- Prima vista -soittoa
- Helppojen sävelmien säestämistä sointumerkeistä ja/tai vapaasti
- Yhteismusisointia
- Transponointitehtäviä

SUORITUS

- Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää sävellyksiä eri aikakausilta. On suositeltava, että suoritus sisältää aikamme musiikkia.
- Yhden sävellyksistä tulee olla laajamuotoinen
- Vähintään yhden teoksista tulee olla kantelesävellyys tai - soitus
- Etydi tai etydinomainen kappale
- Valmisteltuja asteikkoja (27 asteikkoa) kolmisointuineen ja kadensseineen lautakunnan valinnan mukaan

- Prima vista -tehtävä, joka edustaa taso 2:n vaikeustasoa. Lisäksi voidaan suorittaa säestysnäyte siten, että annettu melodia soinnutetaan joko sointumerkeistä tai vapaasti
- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia
- Oppilaalla on mahdollisuus myös improvisoituihin tai oman sävellyksen esittämiseen

ARVIOINTI

Sanallinen ja kirjallinen arviointi, jossa arviointi kohdistuu seuraaviin osa-alueisiin:

- tekniset valmiudet
- tulkinnalliset ja taiteelliset valmiudet
- esiintymistaito
- harjoitusprosessi
- prima vista

YLEISET TAVOITTEET

Oppilas

- saa valmiuksia jatko- opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- syventää perusopinnoissa oppimiaan taitoja ja hallitsee soitettavan ohjelman vaatimuksia vastaavat tekniset ja taiteelliset perustaidot
- saa valmiudet teosten itsenäiseen valmistamiseen
- kykenee hyödyntämään musiikin hahmottamisaineissa opittuja tietoja ja taitoja soitossaan
- osallistuu yhteismusisointiin
- tutustuu oman aikansa musiikkiin ja suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja on seurannut musiikkielämän tapahtumia muun muassa tiedotusvälineiden avulla sekä mahdollisuuksien mukaan elävinä esityksinä
- kehittää edelleen sävellys ja improvisointitaitojaan
- on saanut valmiuksia esiintymistilaisuuksiin sekä ulkoa soittamiseen ja käyttää hankkimaan taitoja esiintymällä aktiivisesti erilaisissa tilaisuuksissa

SOITINKOHTAISET TAVOITTEET

- Tutustuu aikamme musiikin soittotekniikoihin ja notaatioon
- On tutustunut kanteleen historiaan sekä erilaisiin kanteleisiin ja soittotyyleihin tiedollisesti ja/tai käytännössä
- Osaa huolehtia soittimensa virityksestä ja huollosta
- Soinnin laatu ja erilaiset sävyt
- Sormijärjestyksen suunnittelu ja valinta (fraseeraus, artikulaatio, koordinaatio)
- Muiden instrumenttien ohjelmiston soveltaminen kanteleelle

MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN

- Duuri ja molliasteikkoja murtokolmisointuineen ja kadensseineen
- Tekniikan eri osa- alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaista kappaleita. Etydeinä voidaan soittaa myös joitakin eri kanteletyypeillä ja soittotyyleillä (esim. pienkanteleilla) soitettuja kappaleita
- Teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyylejä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä tunnelmiltaan erilaisia. Teoksiin kuuluu kantelesävellyksiä ja/tai -sovituksia sekä muille instrumenteille sävellettyjä kappaleita
- Suomalaista musiikkia
- Aikamme musiikkia
- Prima vista -soittoa
- Säestämistä sointumerkeistä ja/tai vapaasti
- Yhteismusisointia erilaisissa kokoonpanoissa
- Transponointitehtäviä
- Musiikin luomista, säveltämistä, improvisointia, soinnuttamista ja transponointia mahdollisuuksien mukaan
- Melodian improvisointi erilaisiin sointupohjiin

SUORITUS

- Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen konsertin, joka sisältää sävellyksiä eri aikakausilta.
- On suositeltava, että suoritus sisältää aikamme musiikkia
- Kahden sävellyksistä tulee olla laajamuotoisia
- Vähintään yhden teoksista tulee olla kantelesävellys
- Etydi tai etydinomainen kappale
- Valmisteltuja asteikkoja kolmisointuineen ja kadensseineen lautakunnan valinnan mukaan
- Prima vista -tehtävä, joka edustaa taso 3:n vaikeuastetta. Lisäksi voidaan suorittaa säestysnäyte siten, että annettu melodia

soinnotetaan joko sointumerkeistä tai vapaasti

- On suositeltavaa, että ohjelma sisältää yhteismusisointia
- Opettajan suosituksesta oppilaalle annetaan mahdollisuus myös improvisoituihin tai oman sävellyksen esittämiseen
- Ohjelman tulee muodostaa ehyt taiteellinen kokonaisuus. Ohjelma pyritään rakentamaan sellaiseksi, että se tuo monipuolisesti esiin persoonallisia piirteitä ja vahvuuksia

ARVIOINTI

Sanallinen ja kirjallinen arviointi, jossa arviointi kohdistuu seuraaviin osa-alueisiin:

- tekniset valmiudet
- tulkinnalliset ja taiteelliset valmiudet
- esiintymistaito
- harjoitusprosessi
- prima vista